

4774. PRAB. 67, 1. नखानि कर् Kauç. 84. कृतकेशनखमश्रु M. 4, 35, 6, 52. न च्छिन्धानखलोमानि दत्तैर्नैतपायेनखान् 4, 69. BHĀG. P. 6, 18, 46. °च्छेदन Suçr. 4, 316, 3. — Hīp. 3, 14. MBu. 4, 353. 7, 4527. ÇĀK. 74. 138. 162. RAGH. 2, 31. 12, 22. BHĀG. P. 2, 1, 35. नखेन्दुमयूख 3, 8, 26. °लत Trik. 3, 3, 5. नखाघात KĀMAÇĪSTRA im ÇKDr. Am Ende eines adj. comp. f. ई (die Erscheinung des Wortes im gaṇa क्रोडादि zu P. 4, 1, 56 fällt wegen 4, 1, 58 auf; das Wort findet sich auch im gaṇa बह्नादि zu P. 4, 1, 45 und hat demnach im fem. आ oder ई; aber ob ein comp. gemeint ist?) MBh. 1, 3295. 9, 2649. R. 5, 17, 31. MĀRK. P. 21, 18. in einem nom. pr. f. आ P. 4, 1, 58. Zur Bezeichnung der Zahl zwanzig gebraucht Sūryas. 2, 34. Journ. of the Am. Or. S. 6, 558. Wird P. 6, 3, 75 in न + ख zerlegt. — 2) ein best. Parfum (शक्ति), n. AK. 2, 4, 4, 18. Trik. 3, 3, 50. H. an. n. und f. (ई) MED. नखतुण्डको VARĀH. BRH. S. 76, 14. fgg. 104, 62; vgl. चक्र°, द्वीपि°, व्याघ्र°. — 3) m. Theil H. an. — Vgl. कु°, गिरिणाख, गृध्रनखी. तरुनख, हु°, हुम°, धाङ्गनखी, नीलनख. पञ्च°, श्रृण्णाखा.

नखक (von नख) m. N. pr. eines Nāgarāṅga VJUP. 84.

नखकृ (नख + कृ) adj. der sich mit dem Beschneiden der Nägel abgiebt; m. Barbier Trik. 2, 10, 4.

नखादिन् (नख + खा°) adj. seine Nägel essend, an seinen Nägeln beißend M. 4, 71. MBh. 13, 4968.

नखगुच्छफला f. = नखनिष्पाव RĀG. im ÇKDr. u. d. letzten Worte. गुच्छफला und नखपुञ्जफला ebend. u. निष्पावी.

नखज्ञाक (नख + ज्ञाक) n. Nagelwurzel gaṇa कर्णादि zu P. 5, 2, 24.

नखदार्ण (नख + दा°) m. Falke (mit den Krallen zerreißend) Wils.

नखनिकृत्तन (नख + नि°) Nagelscheere KĀND. Up. 6, 1, 6.

नखनिष्पाव (नख + नि°) m. eine bestimmte Hülsenfrucht (निष्पावी) RĀG. im ÇKDr. Auch नखनिष्पाविका f. ebend. u. निष्पावी.

नखपद (नख + पद) n. Spur eines Fingernagels, Verletzung mit einem Fingernagel MBh. 36. KĀURAP. 35.

नखपर्णी (नख + पर्णी) f. eine best. Staude (वृश्चिका) RĀG. im ÇKDr.

नखपुञ्जफला f. = नखनिष्पाव RĀG. im ÇKDr. u. निष्पावी.

नखपुष्पी (नख + पुष्पी) f. eine best. Grasart (पृक्ता) RĀG. im ÇKDr.

नखपूर्विका f. = नखनिष्पाव RĀG. im ÇKDr. u. निष्पावी.

नखप्रच n. gaṇa मयूर्यन्तकादि zu P. 2, 1, 72. — Vgl. निशप्रच.

नखफलनी f. = नखनिष्पाव RĀG. im ÇKDr. u. d. letzten Worte.

नखमुच (नख + मुच) gaṇa मूलविभुजादि zu P. 3, 2, 5. Vārt. 2. n. Bogen Saṁkṣiptas. im ÇKDr.

नखपच (नखम्, acc. von नख, + पच) adj. f. आ die Nägel verbrennend P. 3, 2, 34. Vop. 26, 55. °पचा यवागू: Sch. Çiç. 9, 85.

नखर (von नख) 1) adj. oxyt. wie eine Kralle gestaltet: असि ein oben spitzes und umgebogenes Messer Çat. Bn. 5, 3, 4, 10. KĀT. ÇR. 15, 3, 29.

°प्रासयोधिन् MBh. 6, 693. Auch subst. ein krallenförmig gebogenes Messer u. s. w.: सकम्पनर्ष्टिनखरा मुशलानि परश्चथा: MBh. 7, 1318. DAÇAK. 56, 3. — 2) parox. UḡġVAL. zu UNĀDIS. 3, 131. m. n. gaṇa श्रृर्घादि zu P. 2, 4, 31. m. f. n. Trik. 3, 3, 22. = नख Nagel, Krallen; m. n. AK. 2, 6, 2, 34. m. H. 394. — KĀURAP. 15. SĀH. D. 44, 11. VARĀH. BRH. S. 12, 1. PĀNĀT. 91, 5. — 3) f. ई ein best. Parfum, = नखी ÇABDAM. im ÇKDr. = नुद्रनखी RATNAM. (काचिद्रत्नमाला eine Hdschr. der R.) ebend.

नखरजनी (नख + र°) f. eine best. Pflanze und deren Frucht gaṇa क्रीतक्यादि zu P. 4, 3, 167.

नखरञ्जनी (नख + र°) f. Nagelscheere DVĀRTHODDBHATĀKĀVJA im ÇKDr.

नखरायुध (नखर + या°) adj. die Krallen als Waffen gebrauchend; m. Löwe H. 1284. RĀG. im ÇKDr. Tiger; Hahn ebend.

नखराह्ण (नखर + राह्ण) m. wohlriechender Oleander (कर्वीर) RĀG. im ÇKDr.

नखलेखक (नख + ले°) m. der aus dem Bemahlen der Nägel ein Gewerbe macht P. 6, 2, 73, Sch.

नखविष (नख + विष) adj. in den Nägeln —, in den Krallen das Gift habend H. 1313.

नखविष्किर (नख + वि°) m. ein mit den Zehen scharrender Vogel M. 5, 13.

नखवृत्त (नख + वृत्त) m. eine best. Pflanze, = नीलवृत्त RĀG. im ÇKDr.

नखशङ्ख (नख + शङ्ख) m. eine kleine Muschel ÇABDAM. im ÇKDr.

नखाङ्क (नख + ङ्क) n. 1) Nägelspur Wils. — 2) ein best. Parfum, = व्याघ्रनखी ÇABDAM. im ÇKDr.

नखाङ्ग (नख + ङ्ग) n. ein best. Parfum, = नली RATNAM. (काचिद्रत्नमाला eine Hdschr. der R.) im ÇKDr.

नखानखि (von नख + नख) adv. Nägel gegen Nägel, wobei man sich gegenseitig mit den Nägeln kratzt: कचाकचि युद्धमासीद्दत्तादत्ति नखानखि MBh. 8, 2377. — Ueber die Bildung des Wortes s. P. 5, 4, 127.

नखायुध (नख + यायुध) adj. die Nägel —, die Krallen als Waffen gebrauchend; subst. m. ein solches Thier; von Affen R. 5, 73, 21. श-प्यमुखायुधानाम् PĀNĀT. 110, 22. Davon nom. abstr. °ल 71, 11. Insbes. heisst नखायुध der Tiger (RĀG. im ÇKDr.) und der Hahn (H. c. 190.)

नखारि (नख + ऋरि) m. N. pr. eines Wesens im Gefolge von Çiva VJUP. zu H. 210.

नखालि m. eine kleine Muschel ÇABDAM. im ÇKDr. Nach Wils., der auch die Form नखालिका kennt, नख + घालि. — Vgl. नखशङ्ख.

नखालु m. = नखवृत्त RĀG. im ÇKDr.

नखाशिन् (नख + आशिन्) m. Eule (mit den Krallen essend) Trik. 2, 3, 14.

नखि wird von UḡġVAL. zu UNĀDIS. 4, 138 auf नखय्, denom. von नख, zurückgeführt, offenbar nur um die falsche Lesart नखीनाम् st. नखिनाम् in einem Spruch des KĀN. zu erklären. Die Zerlegung von शस्त्रपाणिन् in demselben Spruche ist ebenso ungeschickt.

नखिन् (von नख) 1) adj. mit Nägeln —, mit Krallen versehen; m. ein Thier mit Krallen HĀRIY. 3814. KĀN. 27. insbes. der Löwe RĀG. im ÇKDr. — 2) adj. stachelig: उत्का ÇAT. Br. 5, 5, 4, 19. — Vgl. कु°.

नग (नगं UNĀDIS. 3, 61) m. 1) Berg AK. 3, 4, 2, 20. Trik. 2, 3, 1. H. 1027. an. 2, 28. 29. MED. g. 2. ऋप्सु भूमी नगेषु दित्तु AV. 19, 8, 1. हिमवतं नगेश्वरम् PĀL. GRHJ. 3, 4. N. 13, 8. HĀRIY. 4181. R. 6, 83, 1. 20. KUMĀRAS. 7, 72. VARĀH. BRH. S. 3, 9. SŪRYAS. 12, 37. 38. KĀTHĀS. 22, 16. BHĀG. P. 5, 13, 8. 8, 18, 4. सनगो महीम् MBh. 1, 2492. Wegen der 7 Hauptberge (vgl. कुलपर्वत) symb. Bez. der Zahl sieben SŪRYAS. 1, 31. 2, 19. 24. 8, 3. 12, 90. — 2) Baum AK. H. 1114. H. an. MED. गुल्मवल्लीनगेषु M. 8, 330. निपपात भूमी नगो नगाद्यादिव वातरूम: MBh. 4, 167. 2. 12, 12087. R. 5, 3, 19.